

Ju2025/00854

Justitiedepartement

ju.remissvar@regeringskansliet.se

2025-06-27

Remiss av betänkandet Ett modernare konsumentskydd vid distansavtal (SOU 2025:34)

Om SweFinTech

The Swedish Financial Technology Association ("SweFinTech") är en branschförening för svenska fintechbolag som samlar 100 bolag inom fintechbranschen med syfte att stärka det svenska finansiella ekosystemet och skapa en välfungerande marknad för svenska fintechbolag. Våra medlemmar utgörs av företag inom betalningar, krediter, crowdfunding, investeringar med mer.

Övergripande ansats

SweFintech är generellt positiv till syftet med betänkandet; reglerna moderniseras och anpassas till digitala distributionskanaler är välkommet och att uppdateringarna syftar till att undvika dubbelreglering är positivt för konkurrenskraft och skalbarhet. Vi ser dock vissa risker som kan hämma innovation och konkurrenskraft, särskilt för mindre och digitalt inriktade företag. Det är viktigt att den reglering som införs är teknikneutral, proportionerlig och inte skapar onödiga hinder för digital affärsmodellutveckling.

Förenkling i praktiken – oklarhet synliggör behovet av klara gränsdragningar från lagstiftaren

SweFintech välkomnar att de nya förklaringskraven i distansfinans är utformade med syftet att undvika dubbelreglering. Det är positivt att distansfinans inte ska tillämpas när det redan finns sektorsspecifika regler om förklaringskrav som grundar sig i unionsrätten. Detta bidrar till ökad rättssäkerhet och minskad administrativ börda för näringsidkare.

Samtidigt anser SweFintech att det råder oklarhet kring tillämpningsområdet för dessa undantag. Det är i många fall svårt att identifiera om ett förklaringskrav faktiskt finns i den sektorsspecifika regleringen, särskilt när sådana krav inte är tydligt benämnda som just "förklaringskrav". Tydliga formuleringar såsom "Näringsidkaren ska ge de förklaringar kunden behöver" förekommer inte alltid, vilket leder till en tolkningsproblematik kring när förklaringskrav föreligger.

Här efterfrågar SweFintech ett förtydligande från lagstiftaren – antingen genom en lista på relevanta regelverk som omfattar sådana krav, eller genom vägledning i förarbetena om vad som ska anses utgöra ett tillräckligt "förklaringskrav" enligt distansfinans.

Digitala onboardingflöden kräver samordnad vägledning

Swefintech vill gällande förklaringskravet även uppmärksamma de praktiska utmaningar som uppstår vid digital onboarding där tjänster tillhandahålls helautomatiserat, utan mänsklig mellanhand. I dessa sammanhang är det oklart:

- När ansvaret för att säkerställa förståelse infaller i ett digitalt avtalsslutande.
- Hur företaget kan anses ha uppfyllt skyldigheten – t.ex. genom informationsdesign, bekräftelser, tester eller andra mekanismer.
- Vilken nivå av förståelse som krävs – är det tillräckligt att kunden fått möjlighet att förstå, eller krävs aktiv kontroll?

Många digitala fintechaktörer erbjuder paketerade eller samtidiga onboardingprocesser för flera finansiella tjänster, vilket redan i dagsläget ställer höga krav t.ex. på att korrekt och tillräcklig förhandsinformation ges i rätt tid – i enlighet med olika regler. Om den nya regleringen tillkommer utan klargöranden riskerar det att öka den legala komplexiteten i stället för att minska den.

Mot denna bakgrund är det avgörande att myndigheterna samordnar sin vägledning och tillhandahåller klara tolkningar för hur olika informations- och förklaringskrav kan uppfyllas i samlade digitala onboardingflöden.

Innovativ uppfyllnad kräver teknikneutral och samordnad tillsyn

Utöver tydlig vägledning är det avgörande att tillsynsmyndigheterna tillämpar reglerna på ett sätt som är smart, digitalt och effektivt. Reglerna måste kunna efterlevas i den miljö där många moderna tjänster erbjuds – det vill säga i digitala, ofta automatiserade onboardingflöden. Swefintech vill därför betona vikten av att det finns acceptans för att förklaringskyldigheten kan uppfyllas genom innovativa digitala lösningar, såsom:

- Interaktiva onboardingverktyg (t.ex. chatbots eller stegvisa guider).
- Video onboarding med inbyggda förklaringar.
- Dynamiska check-boxar med förtydliganden och sammanfattningar.
- Responsiv informationsdesign som anpassar sig efter produktval och kundprofil.

För att undvika rättssäkerhet och onödiga kostnader är det också viktigt att tolkning och tillsyn samordnas mellan berörda myndigheter. Företag som erbjuder flera finansiella produkter samtidigt bör inte behöva hantera motstridiga tolkningar eller krav beroende på produktkategori. En konsekvent och teknikneutral tillsyn främjar både efterlevnad och innovation.

Swefintech ser därför behovet av att tillsynen utvecklas i takt med den digitala marknaden och bygger på en förståelse för hur digital interaktion ser ut i praktiken – snarare än att utgå från analoga referensmodeller.

Ångerfunktionen – risk för missförstånd och behov av proportionell tillämpning

Swefintech noterar förslaget att ångerfunktionen ska vara ”tydligt och lättläst märkt samt lättillgänglig under hela ångerfristen”. Det är en rimlig ambition, men vi vill samtidigt ifrågasätta om termen

”bekräfta frånträde” verkligen uppfyller kraven på att vara lättförståelig ur ett konsumentperspektiv. Ett mer modernt och intuitivt uttryck vore att föredra som referens – särskilt i digitala gränssnitt.

Vi vill också understryka vårt stöd för att märkningen inte regleras i lag, just för att möjliggöra användarvänlig flexibilitet. Det finns flera exempel i EU-rätten där krav på tydlighet och tillgänglighet formuleras principbaserat utan att binda aktörer till specifika uttryck, vilket vi anser är en lämplig modell även här.

Swefintech vill lyfta att en ångerfunktion inte automatiskt innebär att ångerrätt gäller. Det finns risk att konsumenten felaktigt uppfattar den som en garanti för att köpet hävs, även för produkter där ångerrätt inte gäller – t.ex. fond- eller aktieköp till fast kurs. För att undvika missförstånd bör det tydliggöras att funktionen innebär en begäran om prövning – inte ett automatiskt återköp.

Swefintech föreslår även att institut som enbart erbjuder produkter undantagna från ångerrätt inte bör omfattas av kravet på ångerfunktion, då det annars riskerar att skapa felaktiga förväntningar och onödiga åtgärdskrav.

Vikten av förberedelse och god framförhållning

Swefintech vill även framhålla vikten av att samordnad vägledning och eventuella föreskrifter finns tillgängliga i god tid före ikraftträdandet. Givet den relativt goda framförhållning som finns, bör detta möjliggöra en smidig och rättssäker anpassning för aktörerna – särskilt med tanke på de tekniska och legala förändringar som kan krävas.

Roslana Cederhage

Generalsekreterare

SweFinTech